

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO
PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJACYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
DLA GMINY DOBRA NA LATA 2024 – 2028**

ZA ROK 2025

Dobra, marzec 2025

WSTĘP

Przemoc jest zjawiskiem dość powszechnym we współczesnym świecie. Występuje w różnych sferach życia, w mediach, w codziennym funkcjonowaniu wielu osób. Potocznie utożsamiana jest z brutalnością, okrucieństwem i przestępczością, częściej kojarzona z jej fizycznymi przejawami, pozostawiającymi widoczne ślady. Definicje przemocy są różne. Najczęściej wskazuje się na relacje między ludźmi, które opierają się na użyciu przeważającej siły, utrudniając tym samym samoobronę osobie pokrzywdzonej. Przemocy nie należy utożsamiać więc z agresją, ponieważ różnią się one asymetrią siły - w przemocy występuje ona zawsze po stronie sprawcy, a w przypadku agresji jest zrównoważona. Szczególny przypadek stanowi przemoc domowa. Przemoc domowa występuje najczęściej pomiędzy bliskimi sobie osobami. Definicja ustawowa przemocy domowej została zawarta w art.2 ust.1 pkt 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej jest to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, która narusza prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Cechami charakterystycznymi przemocy domowej są:

- **Intencjonalność** - działania sprawcy są świadome i celowe. Intencjonalność nie musi oznaczać celowego krzywdzenia bliskich i zadawania im bólu. Sprawca przemocy dąży do uzyskania pełnej kontroli, władzy nad osobą doznającą przemocy, do jej bezwzględnego posłuszeństwa. Jest przekonany, że tylko on wie co jest dobre dla pozostałych członków rodziny, a w związku z tym wyłącznie on ma prawo podejmować decyzje, ustalać zasady życia w rodzinie - pozostali muszą się podporządkować.

- **Dysproporcja siły** - nie chodzi tu jedynie o różnicę sił fizycznych, ale także przewagę związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp. W związku opartym na przemocy jeden z partnerów czuje się silniejszy, a drugi - słabszy. W wyniku kolejnych aktów przemocy różnica się coraz bardziej pogłębia, osoba doznająca przemocy staje się coraz bardziej bezradna, osoba stosująca przemoc - coraz bardziej silna i bezkarna.
- **Naruszenie godności i praw** - osoba stosująca przemoc narusza godność ofiary, poniża ją, ośmiesza, pozbawia wszelkich praw.
- **Powodowanie cierpienia i szkód** - osoby doznające przemocy doświadczają zarówno szkód fizycznych jak i psychicznych. W wyniku wieloletniej przemocy mogą dojść do przekonania, że zasługują na takie traktowanie.

Postawy prawne Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Dobra.

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r,
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny,
7. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
8. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
9. Ustawa z 6 kwietnia 1990r o Policji ,
10. Uchwała Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023r w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030,
11. Uchwała Nr XXVI/187/20 Rady Miejskiej w Dobrej z dnia 3 listopada 2020 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Dobra na lata 2021-2026.

Analiza działań realizowanych przez podmioty w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy dobra na lata 2024 - 2028

Zgodnie z Uchwałą nr LXXIII/494/2024 Rady Miejskiej w Dobrej z dnia 25 marca 2024 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Dobra na lata 2024 – 2028 Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego przygotowuje coroczne sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, które przekłada burmistrzowi Dobrej i Radzie Miejskiej w Dobrej w terminie do 31 marca roku następnego po roku, którego sprawozdanie dotyczy.

Warunkiem prowadzenia skutecznej walki z problemem przemocy domowej jest kooperacja wielu instytucji oraz interdyscyplinarność podejmowanych przez nie działań. Wszystkie instytucje i placówki w gminie powinny podejmować ścisłą współpracę tworząc tym samym efektywny system profesjonalnego wsparcia dla osób doznających przemocy.

Głównym celem programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej, ochrona osób dotkniętych przemocą domową, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie gminy Dobra. Celem programu jest także tworzenie i rozwijanie spójnego oraz wielopoziomowego systemu zapobiegania przemocy domowej.

Na terenie gminy funkcjonują służby, które prowadzą działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy domowej, takie jak Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Obszar działań wymienionych instytucji obejmuje w szczególności: poradnictwo, konsultacje dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, działania w ramach procedury Niebieskie Karty, udzielanie wsparcia finansowego, przygotowywanie i realizację społecznych kampanii edukacyjnych, informowanie na temat dostępnych usług pomocowych, edukację dotyczącą zjawiska przemocy oraz wiele innych.

Bezpośrednią pomocą potrzebującym w tym również rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej zajmują się pracownicy socjalni. Pracownicy socjalni ośrodka pomocy społecznej na bieżąco prowadzą rozeznanie w rodzinach znajdujących się pod ich opieką. Działania podejmowane wobec osób doświadczających przemocy domowej odbywały się w formie pomocy finansowej, poradnictwa specjalistycznego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Celem przeprowadzonych rozmów było:

- zwiększenie zdolności do rozwiązywania problemów osobistych;
- zwiększenie zdolności do radzenia sobie ze stresem;
- wsparcie emocjonalne, edukacyjne rodzin;
- w miarę potrzeb skierowanie do innych specjalistów (prawnik, psycholog, specjalista pracy z rodziną)
- udostępnienie informacji o instytucjach i organizacjach, udzielających pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy domowej;
- systematyczne monitorowanie rodzin;
- zaprzestanie przemocy w rodzinie i kształtowanie postaw szacunku wobec bliskich.

Pracownicy Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Dobrej działający w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej udostępniali w ośrodku pomocy społecznej materiały o charakterze informacyjno – edukacyjnym (broszury, plakaty) w celu ułatwienia dostępu do podstawowych informacji dotyczących zjawiska przemocy domowej oraz z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Ze zjawiskiem przemocy w swojej codziennej pracy stykają się również funkcjonariusze policji, pracownicy placówek oświatowych, a także pracownicy placówek ochrony zdrowia.

Zadaniami funkcjonariuszy policji są w szczególności: realizacja procedury „Niebieskie Karty”, podejmowanie interwencji, monitorowanie sytuacji rodziny dotkniętej problemem przemocy, udzielanie informacji na temat możliwych form pomocy, zatrzymanie sprawcy przemocy, jeżeli stwarza zagrożenie dla ludzkiego życia lub zdrowia, wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa, zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa, podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy oraz zabezpieczenie dzieci w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia.

W obszarze działań pracowników placówek oświatowych znajdują się: realizacja programów w zakresie profilaktyki i prewencji przemocy, udział w społecznych kampaniach edukacyjnych, realizacja procedury „ Niebieskie Karty ”, obserwacja symptomów przemocy i reagowanie na nie w sposób efektywny, wspieranie i współpraca z rodzinami dzieci.

W Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Piekarach odbyły się następujące działania:

- Spotkanie uczniów klas IV- VIII z dzielnicowym – profilaktyka przemocy rówieśniczej
- Zajęcia z wychowawcą w klasach IV-VIII
- Zajęcia z wychowawcami klas I-III
- Zajęcia w grupach przedszkolnych
- Zajęcia z pedagogiem
- Warsztaty profilaktyczne – profilaktyka przemocy rówieśniczej.
- Tablica informacyjna, gazetki ściennie w klasach dotyczące przemocy i możliwości uzyskania pomocy.
- Zajęcia z psychologiem w oddziale przedszkolnym i klasach 1-6.

W Zespole Szkolno Przedszkolnym w Dobrej odbyły się następujące działania;

- Spotkanie uczniów klas IV-VIII z dzielnicową – profilaktyka przemocy rówieśniczej
- Zajęcia z wychowawcami w klasach I-III – profilaktyka przemocy rówieśniczej
- Zajęcia z wychowawcami w klasach IV-VIII – profilaktyka przemocy rówieśniczej
- Warsztaty profilaktyczne w klasach IV-V:
Hejt w sieci – Stop Przemocy
Przemoc werbalna – krzywdząca siła słów,
- Warsztaty profilaktyczne w klasach VI-VIII
Hejt w sieci – Stop przemocy,
Stres – umiejętność radzenia sobie z trudnymi emocjami
- Tablice informacyjne oraz gazetki dotyczące przemocy
- Spotkania z pedagogiem w klasach – w razie nagłych problemów
- Spotkania z psychologiem odbywające się w klasach w sytuacjach problemowych.

Placówki ochrony zdrowia prowadzą diagnostykę, udzielają pełnej informacji o możliwościach pomocy i wsparcia, prowadzą terapię, a także realizują procedurę „Niebieskie Karty”.

PRACA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Dobra oraz założenia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Przewodniczącym Zespołu Interdyscyplinarnego jest kierownik MGOPS w Dobrej, ul. Wiatraki 13, 62-730 Dobra.

Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład zespołu interdyscyplinarnego.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy w szczególności:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzenie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- 5) powoływanie grup diagnostyczno – pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 6) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”
- 7) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust.3 Ustawy, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a Ustawy;
- 8) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 9) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz.U. z 2022 r. poz.2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535)

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- 2) Policji,
- 3) Oświaty,
- 4) ochrony zdrowia,
- 5) organizacji pozarządowych,
- 6) kuratorów sądowych.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego mogą wchodzić również prokuratorzy i przedstawiciele innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Wymienione działania prowadzone są w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”.

W celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, powołuje się Grupę diagnostyczno-pomocową.

Do zadań grup diagnostyczno – pomocowych należy w szczególności:

- dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty ” oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia występowania przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność
- realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową
- występowanie do Zespołu Interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- występowanie do Zespołu Interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
- monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;

- zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;
- dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”
 - wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”
- informowanie Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Na terenie Gmina Dobra funkcjonuje jeden Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Od dnia 01.01.2025 r. do dnia 31.12.2025 r. odbyło się łącznie 7 posiedzeń członków Zespołu interdyscyplinarnego, oraz powołano 27 grup diagnostyczno – pomocowych.

Podczas posiedzeń przedstawiane i omawiane były bieżące sprawy dotyczące procedury „Niebieska Karta”. Członkowie Zespołu diagnozowali sytuację w poszczególnych rodzinach, wymieniali się informacjami, omawiali możliwości udzielania odpowiedniego wsparcia rodzinie. Analizowane były również możliwości dotyczące profilaktyki, rozpowszechniania wiedzy na temat przeciwdziałania przemocy w środowisku lokalnym, podnoszenia kwalifikacji osób pracujących z rodziną dotkniętą przemocą.

Liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami: 48 osoby: w tym 14 kobiet, 1 mężczyzna i 33 dzieci. Głównym problemem w rodzinach, w których występuje zjawisko przemocy są uzależnienia. Liczba osób stosujących przemoc domową wynosiła 19 osób z tego 15 osób to mężczyźni i 4 osoby to kobiety.

Liczba wszczętych w 2025 roku procedur Niebieskie Karty : 10

Liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”

- **liczba rodzin ogółem – 18**
- w tym ze względu na problem przemocy psychicznej - 15
- w tym ze względu na problem przemocy fizycznej – 9
- w tym ze względu na problem przemocy seksualnej - 1

Liczba osób doświadczających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”

- **liczba osób ogółem – 48**
- w tym kobiety:
 - ogółem – 14
 - w tym niepełnosprawne – 0
 - w tym starsze – 0
- w tym mężczyzn:
 - ogółem – 1
 - w tym niepełnosprawni – 0
 - w tym starsi – 0
- w tym dzieci:
 - ogółem – 33
 - w tym dziewczynki – 25
 - w tym chłopcy – 8
 - w tym niepełnosprawne - 1

Na terenie Gminy Dobra działa jeden punkt konsultacyjny przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrej. W punkcie konsultacyjnym można skorzystać z pomocy psychologicznej jak również z pomocy specjalisty pracy z rodziną.

W 2025 roku osoby dotknięte przemocą domową korzystały z pomocy w formie:

- poradnictwa psychologicznego – 5 osób
- poradnictwa pedagogicznego – 15 osób
- prawnego – 1 osoba
- socjalnego – 48

W 2025 r. nie było osób biorących udział w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc.

Osoby wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego brały udział w następujących szkoleniach :

- **Konferencja „ Przemoc seksualna” – 12.06.2025 roku w Poznaniu. W konferencji uczestniczyli pracownicy Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrej działający w obszarze przemocy.**
- **Udział w projekcie „ Superwizja dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej – edycja 7” realizowanego w okresie od 26 maja 2025 r. do 16 grudnia 2025 r. - dla wszystkich członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Dobrej**
- **Seminarium „ Standardy ochrony małoletnich w praktyce” prowadzone przez Romana Lorens – 02.09.2025 roku.**
- **Szkolenie „ Przemoc wobec dziecka dla pracowników pomocy społecznej” – 24.11.2025 roku.**

Finansowanie

Na obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego w roku 2025 wydatkowano kwotę 7.183,21 z czego 6.000,00 zł to dotacja i 1.183,21 zł to środki własne.

Wnioski, podsumowanie

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Dobra wzorem lat ubiegłych były realizowane na wszystkich niezbędnych poziomach. Instytucje i podmioty starały się maksymalnie wspierać osoby i rodziny będące w trudnej sytuacji życiowej, ze szczególnym uwzględnieniem osób najsłabszych, w tym dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych. Dzięki podejmowanym działaniom zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno – pomocowych wzrósł poziom świadomości u osób doznających przemocy i możliwości szukania przez nich wsparcia.

W dążeniu do osiągnięcia zamierzonych celów programu istotne jest:

1. Kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie policją, oświatą, służbą zdrowia, prokuraturą, sądem, kuratelą oraz gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Podnoszenie świadomości społecznej na temat przemocy domowej, a głównie szeroko pojętej edukacji rodziców/ opiekunów w zakresie budowania relacji bez przemocy, edukację osób doświadczających przemocy domowej

-
-
3. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się działaniami w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej poprzez podnoszenie poziomu wiedzy nabytej na szkoleniach, warsztatach itp.